

OBSAH

PŘEDMLUVA	V
AUTOŘI	VII
PŘEHLED OBSAHU	IX
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	XXI

NAMÍSTO ÚVODU: CO BYSTE MĚLI VĚDĚT O UNIJNÍM PRÁVU

(ALE BÁLI JSTE SE ZEPTAT)?	1
1. <i>CO</i> je právo EU?.....	1
2. <i>KDE</i> prameny unijního práva hledat?	7
3. <i>JAK</i> unijní právo vykládat?	14
4. <i>KDO</i> má unijní právo aplikovat?.....	17
5. <i>KDY</i> se unijní právo použije?.....	22
6. <i>PROČ</i> je vlastně třeba unijní právo aplikovat?	23

I. APLIKAČNÍ RÁMEC UNIJNÍHO PRÁVA.....

1. Být, či nebýt v aplikačním rámci unijního práva?	25
1.1 Unijní právo a jeho vnitrostátní aplikovatelnost	27
1.2 Důsledky skutečnosti, že vnitrostátní věc spadá do aplikačního rámce unijního práva	29
2. Kdy věc spadá do aplikačního rámce unijního práva: 3 scénáře	32
2.1 Přímá aplikace unijního předpisu	33
2.2 Provádění unijního závazku	35
a) Přeshraniční prvek není vždy nutný	36
b) Vazba mezi unijním závazkem a vnitrostátním předpisem	39
c) Vnitrostátní provedení, které rozšiřuje působnost unijní úpravy nad jí vyžadovaný rámec	47
d) Shrnutí scénářů vnitrostátního provádění unijního práva	51
2.3 Konflikt vnitrostátního předpisu s unijním závazkem	52
a) Ekonomická aktivita a přeshraniční prvek	54
b) Dostatečně úzká vazba	57
2.4 Shrnutí scénářů, které se nachází v aplikačním rámci unijního práva	60
3. Atypické případy (pravomoc Soudního dvora odpovědět na předběžné otázky i mimo aplikační rámec unijního práva)	61
3.1 <i>Guimont, Venturini, Libert</i> (aneb co by kdyby?)	63

3.2 <i>Dzodzi</i> (aneb <i>gold-plating</i> vrací úder)	67
4. Čl. 19 odst. 1 SEU (nezávislost a nestrannost vnitrostátních soudů)	70
II. PŘEDNOST	74
1. Přednost a vznik nového právního řádu: případy <i>Van Gend en Loos</i> a <i>Costa</i>	75
1.1 <i>Van Gend en Loos</i>	75
1.2 <i>Costa</i>	76
1.3 Co z rozhodnutí <i>Van Gend en Loos</i> a <i>Costa</i> plyne ve vztahu k principu přednosti.	77
2. Bližší specifikace principu v následné judikatuře Soudního dvora.	79
2.1 <i>Internationale Handelsgesellschaft</i> : přednost bez ohledu na povahu vnitrostátního pravidla	79
2.2 <i>Kreil</i> : i směrnice má přednost před německou ústavou.	81
2.3 <i>Simmenthal a jeho následovníci</i> : přímá a bezprostřední povinnost všech orgánů neaplikovat nesouladné vnitrostátní právo	82
2.4 <i>Kücükdeveci</i> : před neaplikací rozporného vnitrostátního práva (i) na úkor jednotlivce netřeba podávat předběžnou otázku	85
2.5 <i>Elčinov</i> : soud není vázán názorem nadřízeného soudu při (nesprávném) výkladu práva EU.	86
3. Syntéza: zásady aplikační přednosti pohledem Soudního dvora	88
4. Přednost vyvažovaná (limitovaná) jinými zájmy a hodnotami	90
4.1 <i>Aranyosi a Căldăraru, Taricco, Deutsche Umwelthilfe a další</i> : přednost má být vyvažována jinými hodnotami práva EU	91
4.2 <i>Winner Wetten</i> : dočasná použitelnost nesouladného vnitrostátního aktu.	98
5. Výjimky z principu přednosti stanovené právem EU	102
5.1 Čl. 351 SFEU.	102
5.2 <i>Kadi</i> : omezení výjimky čl. 351 SFEU.	104
6. Perspektiva vnitrostátních vrcholných soudů.	106
6.1 Ano, ale.	107
6.2 Ne!	110

III. PŘEDNOST PRÁVA EU Z POHLEDU ČESKÉHO ÚSTAVNÍHO SOUDU: ÚSTAVNÍ ZAKOTVENÍ ČLENSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V EU		115
1.	Čl. 10a Úst jako základ působení práva EU v České republice	117
1.1	Euronovela Ústavy	117
1.2	Čl. 10a Úst jako ústavní základ působení práva EU v českém právním řádu: účinky smluv podle čl. 10a Úst a vztah k čl. 10 Úst	118
	a) Úvod	118
	b) Ústřední argumenty pro volbu čl. 10a Úst ze strany Ústavního soudu	120
1.3	Pravomoci a jejich přenos na EU ve smyslu čl. 10a Úst	124
	a) Pojem pravomocí podle čl. 10a Úst	124
	b) Přenos pravomocí a jeho meze	128
1.4	EU jako „mezinárodní organizace nebo instituce“	132
2.	Ústavní limity působení práva EU	135
2.1	Ústavní limity působení práva EU v českém právním řádu: <i>Cukerné kvóty a Eurozatykač</i>	136
2.2	Přezkum Lisabonské smlouvy: zpochybnění, či potvrzení nálezu <i>Cukerné kvóty III?</i>	139
2.3	Proklamace <i>ultra vires</i> ve věci <i>Holubec</i> : neslavné a nerelevantní prvenství Ústavního soudu	142
	a) Základní skutkový a právní kontext kauzy <i>Holubec</i>	144
	b) Rozhodnutí Soudního dvora ve věci <i>Landtová</i> a reakce Nejvyššího správního soudu	146
	c) Reakce Ústavního soudu ve věci <i>Holubec</i>	147
	d) Hodnocení dopadů nálezu ve věci <i>Holubec</i>	148
2.4	Pozdější judikatura: (opět) prounijní Ústavní soud	150
2.5	Shrnutí	151
3.	Čl. 1 odst. 2 Úst jako podpůrné ustanovení pro působení práva EU v České republice	151
3.1	Hodnotová orientace ústavního pořádku otevřená mezinárodnímu právu	151
3.2	Interpretace vnitrostátních ustanovení v souladu s mezinárodněprávními závazky České republiky (včetně těch unijních)	154
	a) Obecně k roli čl. 1 odst. 2 Úst	154
	b) Čl. 1 odst. 2 Úst jako ústavní zdroj povinnosti souladného výkladu s unijním právem	158
4.	Právo EU jako referenční hledisko při přezkumu ústavnosti?	159
4.1	Nález <i>Cukerné kvóty III</i> : expanzivní Ústavní soud?	159

4.2	Nález <i>Léková vyhláška</i> : právo EU formálně není referenčním rámcem, materiálně ale ano	163
4.3	Pozdější judikatura Ústavního soudu: právo EU není referenčním rámcem, ale přihlížíme k němu	165
4.4	Konkrétní kontrola ústavnosti: od pouhého „dozoru“ k samostatné aplikaci unijního práva	169
4.5	Listina EU jako referenční rámec přezkumu ústavnosti?	172
4.6	Shrnutí: relevance práva EU při přezkumu ústavnosti	172
IV.	PŘÍMÝ ÚČINEK – ZÁKLADY	175
1.	Vznik a doktrinální pozadí – <i>Van Gend en Loos</i>	176
1.1	Skutkový stav a znění předběžné otázky	176
1.2	Argumentace Soudního dvora	177
1.3	Vymezení přímého účinku ve věci <i>Van Gend en Loos</i>	178
1.4	Důvody pro stanovení přímého účinku	179
2.	Podmínky přímého účinku	181
3.	Pojem přímého účinku	182
3.1	Dva pohledy: široké a úzké pojetí přímého účinku	183
a)	Teoretické vymezení širokého a úzkého pojetí přímého účinku	183
b)	Praktická ukázka rozdílu mezi úzkým a širokým pojetím přímého účinku	185
3.2	Široké a úzké pojetí přímého účinku v judikatuře Soudního dvora	186
a)	Judikatura podporující široké pojetí přímého účinku	186
b)	Judikatura podporující úzké pojetí přímého účinku	187
c)	<i>Pfeiffer</i> : příklon Soudního dvora k širokému pojetí přímého účinku	189
d)	„Postpfeifferovská“ judikatura a <i>Poplawski II</i> : definitivní potvrzení širokého pojetí přímého účinku	190
3.3	Přímý účinek a přímá použitelnost	193
3.4	Pojmosloví: základní typy přímého účinku	196
4.	Ústavní základy vnitrostátní aplikace: přednost a přímý účinek práva EU	196
V.	PŘÍMÝ ÚČINEK JEDNOTLIVÝCH TYPŮ AKTŮ PRÁVA EU	199
1.	Zakládací smlouvy	200
1.1	<i>Reyners a Defrenne</i> : přímý účinek i tam, kde se předpokládá implementace	201
1.2	Dnešní chápání pojmů „jasnost“ a „bezpodmínečnost“ jakožto objektivních podmínek přímého účinku Smluv	203

Obsah

a) Jasnost a bezpodmínečnost coby otázka soudní aplikovatelnosti	203
b) Absence jasnosti anebo bezpodmínečnosti: konkrétní příklady z judikatury	204
c) Příklady uplatnění vertikálního přímého účinku Smluv českými soudy	206
1.3 Ustanovení Smluv mohou mít i horizontální přímý účinek	208
1.4 Shrnutí	212
2. Nařízení	212
2.1 Přímý účinek nařízení se předpokládá	213
2.2 Přímý účinek nařízení v zásadě vylučuje jejich implementaci	215
2.3 Přímý účinek ustanovení nařízení odkazujících na směrnici	216
2.4 Shrnutí	218
3. Rozhodnutí	218
4. Směrnice	221
4.1 <i>Van Duyn</i> : stanovení přímého účinku směrnic	221
4.2 Zdůvodnění přímého účinku směrnic	222
4.3 Podmínky přímého účinku směrnic	226
a) Objektivní vlastnosti právní normy: jasnost a bezpodmínečnost	227
b) Časové hledisko: blokační účinek směrnic před uplynutím transpoziční lhůty	233
c) (Nevyužitá) diskrece členského státu není překážkou přímého účinku	235
d) Praktická ukáзка zkoumání podmínek přímého účinku: <i>Francovich</i>	236
e) Shrnutí	239
4.4 Horizontální přímý účinek směrnic	240
a) <i>Marshall a Faccini Dori</i> : zrod zákazu horizontálního přímého účinku směrnic	240
b) Důvody vyslovení zákazu horizontálního přímého účinku a jejich hodnocení	241
c) <i>Faccini Dori, Pfeiffer, Smith</i> : konsolidace zákazu horizontálního přímého účinku	244
4.5 Nahlodávání zákazu horizontálního přímého účinku směrnic	248
a) Kdo všechno je „členský stát“?	249
b) <i>Pafitis, Bernáldez, Bellone</i> : horizontální dopad neaplikace vnitrostátního předpisu neslučitelného s právem Unie	255
c) Procedurální směrnice a její dopady na smluvní stranu: <i>CIA, Unilever, Sapod</i>	258

d) Použití směrnice proti jednotlivci v tzv. trojúhelníkových situacích	261
4.6 Obrácený vertikální přímý účinek	268
4.7 Shrnutí přímého účinku směrnic	269
5. Přímý účinek obecných právních zásad	269
5.1 <i>Mangold</i> : vznik přímého účinku obecných právních zásad	270
5.2 „Pomangoldovská“ judikatura	273
5.3 Další vývoj přímého účinku právních zásad	276
5.4 Shrnutí	278
6. Přímý účinek Listiny EU	278
6.1 Vertikální přímý účinek Listiny EU	279
6.2 Horizontální přímý účinek Listiny EU	282
6.3 Shrnutí	291
7. Přímý účinek mezinárodních smluv v kompetenci EU	291
7.1 Mezinárodní smlouvy v kompetenci Unie	292
7.2 Podmínky přímého účinku mezinárodních smluv v kompetenci Unie	294
a) Neformální vodítko	294
b) Formální pojetí podmínek v podání Soudního dvora: subjektivní a objektivní stránka přímého účinku	298
7.3 Dvě skupiny smluv podle (ne)přiznání přímého účinku	300
7.4 Přímý účinek obyčejových zásad mezinárodního práva	302
7.5 Shrnutí	303
8. Závěrečná poznámka a shrnutí	304
VI. NEPŘÍMÝ ÚČINEK (SOULADNÝ VÝKLAD)	306
1. Souladný výklad z pohledu práva EU	309
1.1 Vznik, doktrinální pozadí a právní základ nepřímého účinku směrnic	309
a) Vznik: <i>Von Colson</i>	309
b) Doktrinální pozadí	310
c) Právní základ	312
1.2 Náležitosti nepřímého účinku směrnic – kdo, co a kdy je povinen vykládat souladně?	314
a) Subjekty: kdo je vázán?	314
b) Předmět: co je třeba vykládat souladně?	315
c) „Kdy“ z hlediska věcného: za jakých okolností povinnost souladného výkladu vzniká?	317
d) „Kdy“ z hlediska časového: ve kterém okamžiku povinnost souladného výkladu vzniká?	319

1.3	Rozsah a meze nepřímého účinku směrnic	326
a)	Základní vymezení: souladně vykládat je třeba v „co největším rozsahu“	327
b)	Uznané vnitrostátní výkladové metody jako základní limit nepřímého účinku: vodítka poskytnutá Soudním dvorem . .	328
c)	Další meze nepřímého účinku: obecné právní zásady a zákaz výkladu <i>contra legem</i>	333
1.4	Souladný výklad směrnice k tíži jednotlivce.	337
a)	I stát se může dovolávat souladného výkladu proti jednotlivci	338
b)	Uložení povinnosti jednotlivci na základě souladného výkladu je v zásadě povoleno	339
c)	Shrnutí.	343
1.5	Nepřímý účinek z perspektivy práva EU: závěr	344
2.	Vztah mezi přímým a nepřímým účinkem.	345
3.	Nepřímý účinek před českými orgány – meze výkladových metod uznávaných českým právem	350
3.1	Které výkladové metody české právo uznává?	350
3.2	Jak se do českého práva promítnou požadavky Soudního dvora ve vztahu k těmto metodám?	353
a)	Presumpce úmyslu zákonodárce úplně a správně implementovat směrnici	353
b)	Uznávané výkladové metody podle českého práva a výklad <i>contra legem</i>	354
c)	Požadavek judikátu <i>Pfeiffer</i> : lze v českém právu dosáhnout neaplikovatelnosti výkladem?	355

VII. ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU ZPŮSOBENOU PORUŠENÍM

	PRÁVA EU	361
1.	Úvodem: typy odpovědnosti za škodu v rámci práva EU	362
1.1	(Mimosmluvní) odpovědnost EU	364
1.2	Odpovědnost jednotlivce	366
1.3	Specifické režimy odpovědnosti	368
2.	Odpovědnost členského státu za porušení práva EU	370
2.1	<i>Francovich</i> : odpovědnost za škodu je vlastní systému Smlouvy.	370
2.2	<i>Factortame</i> a <i>Brasserie</i> : konsolidace podmínek odpovědnosti	372
2.3	<i>Köbler</i> : všechny složky státní moci, včetně soudů	374
3.	Jednotlivé prvky odpovědnosti.	379

Obsah

3.1	Určení odpovědného subjektu	379
a)	Štěpení soudů	380
b)	Sdílená odpovědnost	382
3.2	Protiprávnost (delikt)	384
a)	Práva zaručená přímo jednotlivci	385
b)	Dostatečně závažné porušení (a zavinění)	386
3.3	Škoda a jiná újma	393
3.4	Příčinná souvislost a předvídatelnost následku	395
3.5	Vztah odpovědnosti za porušení práva EU k jiným způsobům uplatňování unijního práva	398
a)	Vztah k přímému účinku	398
b)	Vztah k řízení o porušení Smlouvy	399
c)	Vztah k řízení o předběžné otázce	400
4.	Odpovědnost za škodu za porušení práva EU v české aplikační praxi	401
4.1	(Zbytkový) právní rámec zákona o odpovědnosti státu	401
4.2	Zákonodárná nečinnost	403
a)	Nejvyšší soud: (ne)vydávání normativních právních aktů je mimo rámec zákona o odpovědnosti státu	404
b)	Ústavní soud: krok stranou? (čl. 36 odst. 3 versus čl. 11 LPS)	406
c)	Odpovědnost za porušení práva EU jako (naprosto) autonomní systém	408
4.3	Porušení unijního práva ze strany českých soudů: pouze soudy rozhodující v posledním stupni, přičemž Ústavní soud není soudem (posledního stupně)?	409
4.4	Co zbývá ze zákona o odpovědnosti státu?	414

VIII.	INSTITUCIONÁLNÍ A PROCESNÍ RÁMEC UPLATŇOVÁNÍ UNIJNÍHO PRÁVA ORGÁNY ČLENSKÉHO STÁTU	417
1.	Dvojitá úloha orgánů členských států	418
2.	Rovnocennost a účinnost v judikatuře Soudního dvora	422
2.1	Počátky: rovnocennost a žádné nové opravné prostředky	422
2.2	Plná účinnost a nové opravné prostředky	425
2.3	Rovnocennost a účinnost v rámci jednoho testu?	428
a)	Rovnocennost a srovnatelnost	428
b)	Účinnost	434
c)	Vzájemný vztah požadavku rovnocennosti a požadavku účinnosti	435

2.4 Závěrem: skutečná procesní autonomie, či pouhá výchozí procesní volba členského státu?	436
3. Od judikatury <i>Rewe</i> k účinné soudní ochraně podle čl. 47 Listiny EU a čl. 19 SEU	438
3.1 Účinná soudní ochrana – kodifikace obecného principu v čl. 47 Listiny EU	440
3.2 Účinná právní ochrana v oblastech pokrytých právem Unie dle čl. 19 SEU	441
3.3 Vzájemný vztah účinnosti podle <i>Rewe</i> a čl. 47 Listiny EU?	443
4. Případové studie	444
4.1 Náhrada škody	445
4.2 Předběžná opatření	446
a) Předběžná opatření týkající se čistě vnitrostátních právních aktů	446
b) Předběžná opatření týkající se vnitrostátních právních aktů, které provádějí unijní právo	447
4.3 Překážka věci pravomocně rozhodnuté	449
a) <i>Kühne & Heitz</i> : povinná obnova s výhradou	451
b) Systematizace: stav judikatury s ohledem na jednotlivé typy řízení	452
4.4 Procesní lhůty	455
a) Délka lhůty	456
b) Běh lhůty	457
4.5 Zohledňování práva EU z úřední povinnosti	461
a) <i>Verholen</i> : úvodní možnost	462
b) <i>Van Schijndel</i> a <i>Peterbroeck</i> : rovnocennost s výhradou	462
c) <i>Kraaijeveld</i> a <i>van der Weerd</i> : převažující rovnocennost	465
d) <i>Eco Swiss</i> a výhrada veřejného pořádku	467
e) Ochrana spotřebitele: <i>Océano</i> , <i>Codifis</i> , <i>Asturcom</i>	467
f) Shrnutí: co je principem – <i>van der Weerd</i> , nebo <i>Asturcom</i> ?	470
g) <i>Iura novit curia</i> : český kontext	471
h) Od prvních špačků k běžné praxi	473
IX. OCHRANA ZÁKLADNÍCH PRÁV V PRÁVU EU	478
1. Úvodem: pluralita katalogů i aktérů	479
2. Vývoj ochrany základních práv v rámci EU	483
2.1 Počáteční odmítnutí ochrany základních práv	483
2.2 Základní práva coby obecné zásady práva	485
2.3 Potřeba psaného katalogu: první (ne)přistoupení k Evropské úmluvě a vznik Listiny EU	489

2.4	Ochrana základních práv po Lisabonské smlouvě	490
2.5	Druhé (ne)přistoupení k Evropské úmluvě	491
2.6	Shrnutí: současné zdroje ochrany základních práv v unijním rámci	493
3.	Listina EU a její aplikační rámec	494
3.1	Přehled základních práv obsažených v Listině EU	495
3.2	Postavení Listiny EU v unijním právu a její význam	497
3.3	Aplikační rámec Listiny EU	498
	a) Uplatňování unijních standardů ochrany základních práv před Lisabonskou smlouvou: <i>Wachauf</i> a <i>ERT</i>	500
	b) Post-lisabonská judikatura	502
	c) Zvláštní postavení čl. 47 Listiny EU.	507
3.4	Obecná a strukturální ustanovení	509
	a) Výklad Listiny EU (čl. 52 odst. 3, 4 a 7)	509
	b) Omezení práv a svobod (čl. 52 odst. 1 Listiny EU)	511
	c) Vztah k ustanovením Smluv a právu EU obecně (čl. 52 odst. 2 Listiny EU)	513
	d) Subjektivní práva v. zásady (čl. 52 odst. 5 Listiny EU)	514
	e) Vyšší standard ochrany v členských státech (čl. 53 Listiny EU)	517
3.5	Přímý účinek ustanovení Listiny EU.	519
4.	Role Evropské úmluvy při ochraně základních práv v EU	522
5.	Listina EU v české aplikační praxi.	530
5.1	Historické ohlédnutí: pokus o českou „výjimku“	531
5.2	Je Listina EU součástí českého ústavního pořádku? (A záleží na tom?)	533
5.3	Listina EU před českými obecnými soudy	540
	SEZNAM CITOVANÉ JUDIKATURY	543